Proletari din toate țările, uniți-vă!
La lupta pentru cauza Partidului Muncitoresc Romîn, fii gata!

Scînteia pionierului

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI MUNCITOR

Anul VIII nr. 1 (561) ★ marți 1 ianuarie 1957 ★ 8 pag. 15 bani.

PLUGUȘORUL

Demostene Botez

Aho! Aho! Copii și frați,
Stați puțin și ne-ascultați,
Că, oricît sîntem de mici,
Nu sîntem de loc de-aici.
Am sosit în astă sară,
După lung colind prin țară.
Vă aducem brazi întregi
De la cotă, din Bucegi,
Cu zăpadă-adevărată,
Nu cum sînt pe-aici, cu vată,
Și cu păsărele vii,
Cu sticleți și cu scatii,
Și cu fructe-adevărate,
Nu numai cu nuci uscate,
Cu smochine și curmale
Din ținuturi tropicale.

Mai mînați, măi,
Hăi, hăi.

Și iar stați și ne-ascultați,
Că venim de prin Carpați,
Unde-s munții ca o spumă
Și copacii plini de brumă,
Și stau caprele pe creste,
Cu urși blînzi, ca-ntr-o poveste.
Unde noaptea stau pe lună
Lupi cu oile-mpreună,
Și stau vulpi în vizuină
La taifas cu o găină,
Unde uliul de pe stîncă
Nici un pui nu mai mănîncă,
Unde Baba Hîrcă-i fată
Și-a rămas nemăritată.

Mai mînați, măi,
Hăi, hăi.

Aho! Aho! Copii și frați,
Stați puțin, nu vă-ndesați,
Nu mai dați atît din coate,
C-am adus la toți de toate:
Ciocolată și bomboane,
Și radiere, și creioane,
Flaneluțe și mănuși,
Și patine și păpuși,
Șoșonei și pantofiori,
Cutioare cu culori,
Iar la 12 fix
Pentru fiecare-un pix.

Mai mînați, măi,
Hăi, hăi.

Desen de Z. Iulian

PRIN LOCURI de mult cîntate

Pe plaiurile cîntate odinioară de Vlahuță, mugurii vieții celei noi au înflorit și au dat rod bogat. Mîndrele frumuseți care au mîngîiat inima poetului sînt astăzi ale poporului, ale obidiților de atunci.

Anii Republicii noastre au adus, fiecare, îndrăznețe și nevisate înfăptuiri. Plaiurile gingaș cîntate de Vlahuță în „Romînia pitorească" ne sînt de două ori mai dragi, cu minunățiile crescute de-a lungul lor din munca harnicului nostru popor.

Căile bătute de Vlahuță cîndva, am pornit să le străbatem și noi azi...

* *

In orașul de pe malul mării

„Un oraș frumos strălucește înaintea noastră: Constanța — farul Romîniei, aprins la porțile răsăritului, în pragul apelor nestăvilite. O, pămînt binecuvîntat!..."

Am poposit în orașul pe care curgerea veacurilor și frumusețea mării l-au împodobit cu aur de legendă. Peste țărmurile spre care cutezau odinioară corăbiile genoveze cu gîturi de lebădă, ori caiacele aurite ale vizirilor Țarigradului, marea aduce valuri verzi, scînteind în lumina amiezii.

In depărtare, corăbii imense cu pîntece de metal înaintau spre larma portului învăluite în fum, lunecau lin peste întinderile albastre, veneau încet ca din negurile basmelor.

Pe pînzele corăbiilor care împresurau țărmul au strălucit cîndva stemele marelui imperiu de răsărit al lui Constantin cel Mare aducînd podoabe, postavuri scumpe ori săbii de Damasc și luînd de aci butii cu miere, hambare cu grîu auriu și turme întregi de vite.

Orașul acesta, mereu bîntuit de năvălitori ori de focuri a privit prin veacuri cum au pălit luminile împăraților Romei, cum așezările imperiului de răsărit au fost năruite de hoardele otomane și cum se înălța neamul sarmatic al cărui pămînt îl străjuia.

Și iarăși s-a așternut un somn de decenii și secole. La țărmuri veneau iar corăbii de pradă, în geamurile minaretelor muezinii proslăveau credința otomană și bătrînul oraș se mistuia în singurătate.

Acum truda cercetătorilor a găsit în lutul orașului, printre pietre multicolore și alge, frînturi din colonade de marmură ce străjuiau cîndva casele bogate, ori grațioase statuiete de lut ars, făurite de meșteri anonimi spre desfătarea ochiului.

Statuietele antice plăsmuite simplu dar sigur, cu brațele ascuțite pe amfore mi-au rămas în minte pentru neasemuita lor gingășie. Păpușile trecutului în mijlocul unor timpuri sbuciumate și bîntuite de războaie și foc mi s-au părut ca un zîmbet abia ivit pe fața unui uriaș împietrit.

Am privit marea și portul. Pe acolo pe unde au trecut de atîtea veacuri bogățiile țării acesteia. S-ar părea că nu s-a schimbat nimic din peisajul marin. Stîncile verzui străjuite de zborul pescărușilor sînt la fel ca în trecut, marea e la fel de nesfîrșită și farul luminează la fel de departe. Dar prin acest port, corăbii de pradă nu mai răpesc bogățiile meleagurilor noastre. Pe aci își trimite prisosul cel mai mare negustor al averilor sale — poporul.

Cartiere întregi de locuințe înfrumusețează vechiul oraș, brăzdat de bulevarde largi și frumoase.

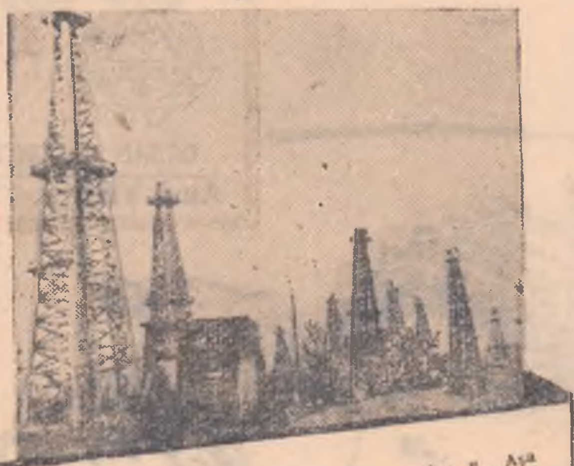
Mari fabrici își ridică spre cer furnalele asemeni unor catarge în marea orașului. Printre acestea, cunoscut în întreaga țară este energo-combinatul nr. 1, care de zece zile lucrează în contul anului 1957, și unde s-au făcut economii de mai mult de două milioane lei.

In cartierele mărginașe s-au zidit școli noi. Orașul a fost dăruit cu un stadion modern și încăpător, o adevărată bijuterie de marmură și granit.

Marele oraș își schimbă chipul și marea îl privește în înălțarea lui. De curînd, pentru copiii constănțenilor s-a deschis teatrul de păpuși „Pescărușul" cu spectacolele „Peștișorul de aur" și „Prima lecție", îndelung aplaudate de micii spectatori.

Nu știu dacă în muzeele viitorului vor fi expuse păpușile acestui teatru dar ele vor aminti oricînd de marele progres cultural al orașului de pe malul mării, de rîsul copiilor și de zîmbetul marinarilor. Tot așa cum păpușile de lut ale trecutului, grațioase și triste, îmi evocă însăși istoria Constanței, orașul gingaș și trist odinioară.

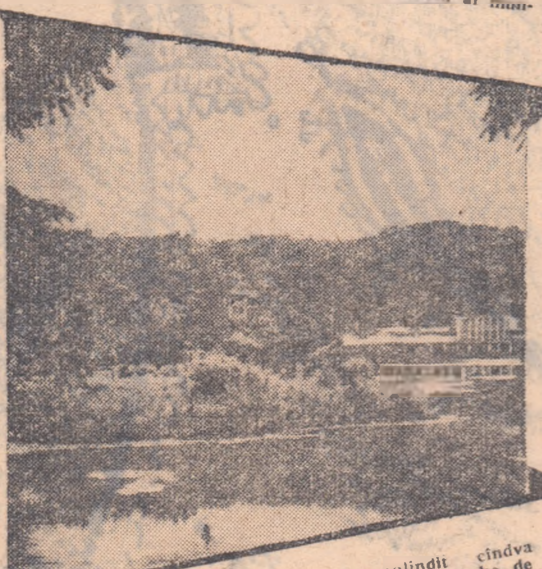
Gh. TOMOZEI

„Un orășel liniștit, așternut la pragul munților..." Așa vorbea Vlahuță despre Cîmpina. In jurul acestui oraș azi au crescut păduri de sonde care scot tone de „aur negru" pentru industria patriei.

Pe crestele înzăpezite ale Bucegilor, cabanele, popasuri calde și prietenoase, găzduiesc mereu alți oameni ai muncii veniți să se odihnească.

Poate în lacurile acestea poetul și-a oglindit cîndva chipul. Și cîte asemenea lacuri limpezi și fără pereche de frumoase are patria noastră...

Valea minunată

„Ar fi de-ajuns frumusețile și minunățiile acestei văi, să le poți dișterne în larg peste întreg cuprinsul unei țări pentru ca să faci din ea una din cele mai mîndre și mai fermecătoare podoabe ale pămîntului".

Ajutat de zeci de pîrîiașe repezi de munte, Jiul își regrupează forțele și se avîntă năpraznic spre stîncile ce-i stau în cale. Apele se involburează scînteind, parcă albindu-se de mînie, și odată pragul steiurilor trecut, se liniștesc într-o bine meritată odihnă, alunecînd leneșe la vale, spre Dunăre...

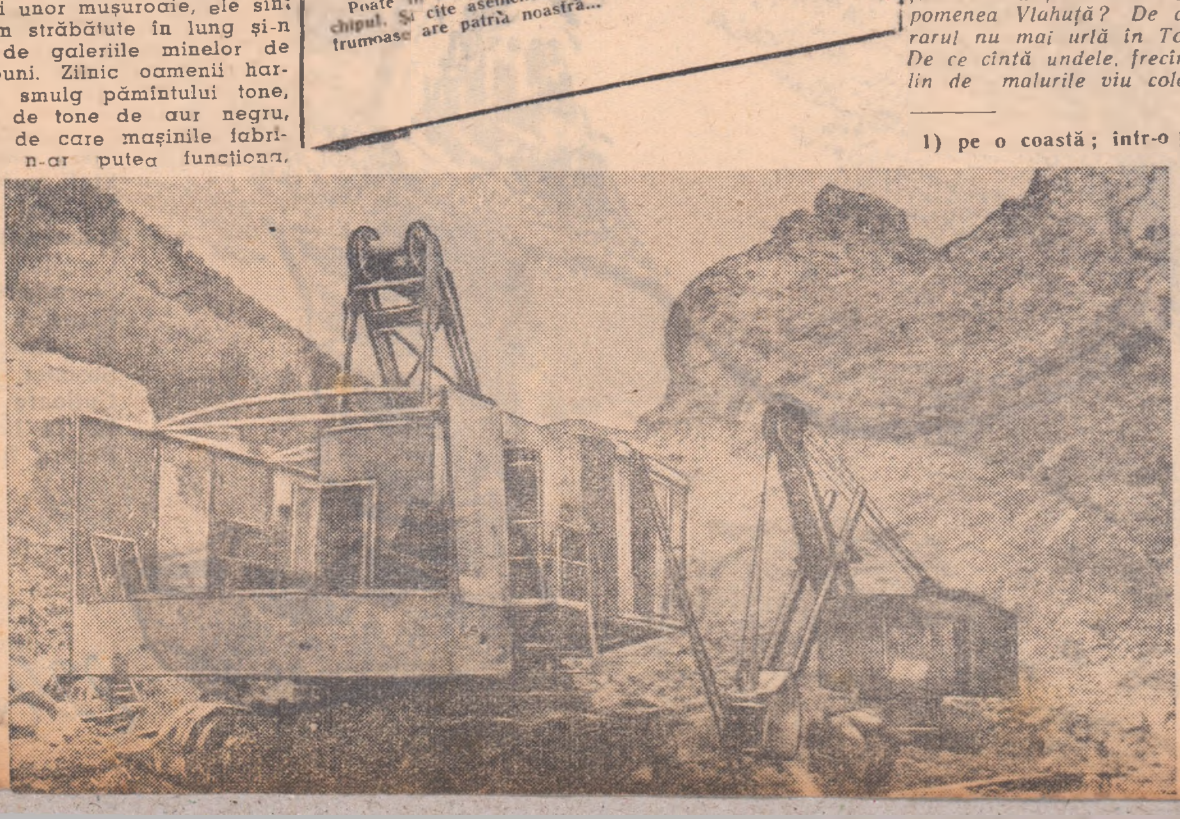
Dar ce se întîmplă? De unde aceste șuvoaie negre ce colorează valurile? S-ar zice că o mînă nevăzută împrăștie funingine deasupra Jiului și-l colorează întunecîndu-l, prefăcîndu-l în cerneală parcă. Și relieful s-a schimbat deodată pe neașteptate. Vlahuță ar clipi nedumerit. Drumeagul ce întovărășea apele Jiului s-a preschimbat într-o șosea pe care gonesc nenumărate mașini încărcate cu materiale de construcție... Se îndreaptă spre zecile de șantiere ce răsar în această vale atît de înapoiată pînă nu de mult... In locul satelor cu moșneni goi odari, plini de grijile mi-

noi și spațioase, în care urmașii acelor străbuni duc o viață liberă, omenească...

Grebenele munților nu mai sînt simple elemente decorative menite să încînte ochiul. Asemeni unor mușuroaie, ele sînt acum străbătute în lung și-n lat de galeriile minelor de cărbuni. Zilnic oamenii harnici smulg pămîntului tone, sute de tone de aur negru, fără de care mașinile fabricilor n-ar putea funcționa, fără de care n-ar fi lumină în case, iar Teatrul de Operă nu și-ar putea ține spectacolele... Această vale, a Jiului, este una dintre uriașele inimi ale țării... Pe vremea cînd scriitorul patriot colinda în lung și în lat țara, însemnîndu-i frumusețile, inima aceasta nu se trezise la viață și întunericul domnea între granițele patriei noastre. Acum însă zvîcnirile ei au pus în circulație zeci de artere noi, pe care Vlahuță nici nu le-ar fi putut bănui.

Trecînd într-o noapte prin Uricani, un oraș-copil, construit de cîțiva ani doar — am văzut ceva impresionant. Un copilandru cu ochii de cărbune parcă, ținut de mînă de un moșneguț încovoiat, pe chipul căruia erau întipăriți bine cei treizeci și ceva de ani petrecuți în mină — se îndreptau grăbiți spre căminul cultural. Aveau ceva atît de grav în înfățișarea lor de parcă ar fi făcut cine știe ce faptă eroică. Intrigat, m-am luat după ei. In sala căminului cultural era adunată multă lume: minerii și familiile lor. Teatrul din Petroșani venise în obișnuitul turneu săptămînal, de această dată cu piesa: „Sfîrșitul Escadrei". Nepotelul îi explica bătrînului bunic acțiunea și moșului parcă nu-i prea venea a crede că existaseră oameni atît de viteji ca aceia despre care scrisese autorul... Eram impresionat atît de acest mic fragment de viață nouă ce pătrunsese în acea așezare, cît și de dragostea pentru om a actorilor din centrul minier care, renunțînd la confortul spectacolelor în spațiosul teatru din Petroșani, duceau lumina flacării artei în cele mai depărtate colțuri ale regiunii...

Pavel AIOANEI

In Toance

„Toancele!

Pluta izbește într-un peș[1] dunga șuvoiului, și repezindu-se în hart șterge din fugă tarașii apărători de sub „Piatra lui Toader", trece săgeată prin cotul arcuit spre stînga și intră voinicește în groaznica strîmtoare de la Toance".

In fața noastră crește pe neașteptate un stăvilar uriaș, înfipt cu piscurile golașe în tăriile cerului. Cotind scurt către dreapta, pe șoseaua tăiată în stîncă, ne pomenim drept la poalele Barnarului.

Și apele Bistriței încearcă parcă aceeași surpriză: de unde s-ar fi așteptat la loc slobod — îndată după cotitură se izbesc în poalele uriașului de piatră, încremenit pe veci sub mantia verde a codrului.

Acolo unde ferăstraiele fluide mușcă-n sec temelia Barnarului, se ridica odinioară vestita „Piatră a lui Toader". Își căpătase numele din hainia cu care știa să jertfească viețile plutașilor, iar printre cei ce n-au mai ieșit cu zile din Toance a fost și vestitul cîrmaci Toader, pe care-l pomenesc încă doinele bistrițenilor...

Cică strigoaica Toancelor fusese botezată „loc pitoresc" și lăsată să rupă în veci firele vieților nefericiților cîrmaci de pe Aurar. Se mai văd doar urmele stîncii. Urmele... căci o furtună mai presus de puterile granitului și ale întunecaților domni ce-o țineau în viață a trecut și prin partea asta de țară, măturînd din cale-i stîrvurile și stafiile. Piatra lui Toader a rămas doar în legendă...

Malurile Bistriței cresc, prăpăstioase, rînjind colți de calcar deasupra apei. Unde-o fi iuțeala aceea fantastică de care pomenea Vlahuță? De ce Aurarul nu mai urlă în Toance? De ce cîntă undele, frecîndu-se lin de malurile viu colorate?

Și unde-s cleanțurile Cîrligăței, steiurile Hornului și Mesei, unde-i stînca încovoiată a Cîrligului?

Intr-o zi, cu cîțiva ani în urmă, au poposit pe malul Aurarului oameni îmbrăcați în salopete albastre. Oprindu-se lîngă „pitoreștile" rămășițe ale înghițitoarelor de vieți — probă că în Toance mai detuna dinamita, gîdilînd ușurel stîncile — oamenii albaștri au cufundat calupuri albe la temelia ucigașelor. S-au tras în lături și au apăsat în niște butoane. In vuietul născut atunci și-au amestecat vaierul din urmă Masa, Hornul, Cîrligul...

Au venit în urmă plutașii, ridicînd îndiguiri și gîtuind cursul apei, au potolit năhlapii năpraznici ai Bistriței, domolind Toancele. Nu regretă nimeni dispariția stîncilor din albia Aurarului. Decorul a rămas același: Dealul Ursului și Barnarul se ridică la fel de pieptoși și mîndri, închingînd vîna de argint a rîului: pădurea de brazi și foioase stă tot atît de neclintită pe costișele prăpăstioase: doar apele și-au schimbat glasul: în locul urletelor sălbatice ale distrugerii, în Toance cîntă liniștea și voia bună a plutașilor ce nu-și mai primejduiesc viața.

Trece pe sub noi o plută din șapte căpătîie. Pe buzar, doi tineri cîrmaci se opintesc în „condeie", jugurile gem în ritmul unui cîntec ce se înalță deasupra apei, către îndepărtatul cer albastru:

„Și iar verde slăcioară,
Bistriță, apă vioară,
Mult ne-a fost viața amară!
Ș-am zis verde ca lipanul,
Să vezi, Bistriță, la anu'
Cum or curge buțile
Și-or zice-alăuțile
C-o vinit plutașu-acasă,
Să-și aleagă-n sat mireasă..."

Uriașa alcătuire de catargi cîrmește la stînga, iar noi nu mai izbutim să prindem sfîrșitul cîntecului plutășesc.

— Ahă, hăăă!... chiuie moș Costache, din șosea. Ii răspund, pe zece glasuri, măgurile

In fața noastră se deschide dintr-odată vale largă. Pe țărmul celălalt, cocoțat deasupra tăpșanului neted, dormitează grupul de cabane ale exploratorilor. Zumzăie motorul unui camion și trei fete vesele, îmbrăcate în salopete, ne fac semne prietenești din pragul unei cabane.

— Cineee sînteeeți voi?...
— Turiiiști!... Dar voi?...
— Noi sîntem geolooogi...

Cei care vor trece peste cîțiva ani prin Toancele Bistriței nu vor mai vorbi despre urletul apei, nici despre ceea ce a fost odată.

Parcă văd un titlu de reportaj: „La exploatările din Toance, muncitorii au depășit planul".

Dar nouă ni se vor împleti și atunci în auz zumzetele motorului cu cîntecul plutașilor de pe Aurar,

„Și iar verde sălcioară,
Bistrița, apă vioară"...

D. ALMAȘ

1) pe o coastă; într-o latură.

LA POMUL DE IARNĂ

Acad. Tudor Arghezi

Pomul de iarnă a crescut, copii, pentru voi. După ce ați cules merele, perele, prunele și gutuile din pomii verii și toamnei, ce s-a gîndit grădina? Să nu vă lase gura apă cînd vă aduceți aminte ce bune erau și cînd gerul lui Moș Gerilă vă pișcă degetele și năsucul. Și i-a dat în grija lui bunătățile voastre de Anul Nou.

Moșul nu e un grădinar prea priceput și obișnuit însă cu caldul. El își lucrează darurile la rece. Face zăpadă și o presară pe livezi și păduri, face mărgele și țurțuri la streșini și pentru voi, copii, așternuturi de gheață ca să vă dați pe ele cu sania și cu pingeaua. Băgați de seamă că alunecă, să nu vă dee peste cap... La urma urmei, nu-i nimic, că tot vă sculați de jos și o luați de vale, pe derdeluș.

Dar mi se pare că mașinile de înghețată și fulgi ale unchiașului au cam început să dea greș. Mi se pare că și-a uitat și rețetele, că a mai îmbătrînit cu un an și i-a cam slăbit memoria: ce să-i faci? El închega bine altădată apele dar de cîtva timp nu mai nimerește, cum trebuie, coca de frămîntat, tăieteii și stelele de argint. Merge ce merge și se topesc și în loc de sticlă iese piftie.

S-a gîndit și el, atunci, aprinzîndu-și luleaua, să încerce cuptoarele, dar nici ele nu s-au înfierbîntat de tot, ca să vă coacă niște struguri și portocale ca lumea. Vrea el și portocale și o să vedeți că vă alegeți cu mandarine...

Știți cine-i uncheașul Gerilă? E frate de mamă cu alți doi uncheși, care au chelit, cu Moș Ajun și Moș Crăciun. Bărbile lor sînt albe ca neaua și ochii li-s albaștri ca văzduhul. Cu toată cîtă-mai-barba pînă în pămînt, ei au rămas niște copii, niște copii bătrîni. Li-e inima copilărească. Așa vă urez și vouă. O să vă crească și vouă cîndva mustățile și barba, cîndva, o să vă faceți mari și spătoși, odată și odată, dar inima să vă rămîie, ca astăzi, nouă, proaspătă, senină și curată, că o să trăiți, o să îmbătrîniți,

Ca un măr,
Ca un păr,
Ca un fir
De trandafir,
Tare ca fierul
Și iute ca oțelul...

și toată viața aveți nevoie și la bucurie, și la mîhnire, de inima voastră fragedă și blajină. Asta ține omenirea, tinerețea inimei, copii.

Veți vedea că cei trei moși au deschis și un atelier de jucării și păpuși pe undeva, nu știu bine adresa, o să o caut și v-o dau ca să le scrieți la vară ce să vă aducă iarna viitoare. Să mai vedeți — ai naibii! — că ei au și cîteva sute de muncitori și ei cu barbă albă dar mărunței, de-o șchioapă. Cu rindele, cu strunguri, cu mucavale și vopsele, lucrează toată vara, pînă ce adorm cu sculele în mînă, și ei, ca niște copii. Fabrica lor e ascunsă prin vreo văgăună, prin scorburi, pe sub vreun munte cu peșteri, cine știe? S-ar putea să dați vreodată de ei pe la Sinaia, pe la Predeal, jucîndu-se noaptea, la lună, cu iepurii și căprioarele, de-a leapșa, de-a capra, de-a v-ați ascuns. O să-i cunoașteți numaidecît după scufia cu moțul de ciucure care le atîrnă și îi gîdilă, cînd sar, la nas.

Ei v-au făcut urși, cățel, elefanți, girafe și crocodili, și maimuțoi — săracii! — de cîrpă. Dacă toate astea n-au ajuns încă pînă-n pomul vostru de iarnă, cum au făgăduit, vă rog să-mi spuneți ca să-l trag pe Moș Gerilă de barbă. Numai să pot să pui mîna pe el și să nu fugă din București.

Noroc bun, copii! La anul și la mulți ani!

AN NOU, 1907

— Amintiri —

de Acad. Victor Eftimiu

Se împlinesc, în acest ajun de an nou tocmai bine cincizeci de ani de la întîmplarea pe care am să v-o povestesc. O jumătate de veac! Parc-a fost ieri!

Cînd spui „peste cincizeci de ani", ți se pare că va trece o eternitate, că nu vei ajunge niciodată la acel liman. Totuși, fiecare dintre voi, dragii mei tineri cititori, aveți dreptul să spuneți:

— În anul 2007 voi publica un roman...

Sau:

— Peste cincizeci de ani, am să scriu o carte cu impresii din călătoria în lună...

Fiindcă cei mai mulți dintre voi, dragii mei, veți apuca anul 2007 chiar dacă pîn-atunci nu se va fi descoperit mijlocul de a călători în lună!

E mult pîn-atunci, firește! O veșnicie!... Dar cînd spui „acum cincizeci de ani", ți se pare că a fost ieri...

★

În acel ajun de 1907, anul care a rămas de pomină prin răscoalele țărănești, eram redactor, secretar de redacție, principal colaborator și corector al cotidianului „Prezentul", ziarul unui om politic de care nu mai știe nimeni nimic și de-al cărui nume nici eu nu-mi aduc aminte. De altfel pe acel „patron" nu l-am văzut niciodată, nu-i auzisem glasul, nu-l știam cum arată la față. Era un fel de zeu al Olimpului, suveran și invizibil, care nu-și prea ospăta supușii cu nectar și ambrozie.

Redacția „Prezentului" se afla într-o casă mucegăită la parter, în pasajul Villagros, pe Calea Victoriei, într-o odaie înaltă și spațioasă cît o catedrală, o încăpere fără mobilă și cu o sobă de tuci, în care nu se mai făcuse focul din iarna trecută.

Totuși, noi, cei trei redactori ai ziarului, ședeam cu mîinile întinse, rugătoare, spre acea sobă de tuci, pustie și rece, să ne încălzim la focul de odinioară, visînd miracolul din „Steaua" lui Eminescu:

Poate de mult s-a stins
în drum
În depărtări albastre
Iar raza ei abia acum
Luci vederii noastre...

În calitatea mea de redactor, secretar de redacție și colaborator principal, care umpleam zilnic coloanele gazetei cu foiletoane, articolașe, cronici dramatice, reportaje de „fapte diverse", exercitînd, în același timp, demnitatea de corector-șef-unic, aveam un salariu de doi lei pe zi, plătiți în trei rate: patruzeci de bani dimineața, șaptezeci de bani la prînz și nouăzeci de bani pe înserate, cînd foaia ieșea umedă de la tipar, mirosind a cerneală și a schimbare de regim. (Fiindcă toate foile „independente" nu aveau alt scop decît schimbarea de regim. Iar cînd regimul se schimba foaia dispărea și apărea alta, cu alt titlu și aceiași redactori, într-o permanentă opoziție...)

A treia rată a lefei mele de „zilier" eu n-o prea vedeam. Așa se face că din doi lei pe zi, în trei luni cît am funcționat la „Prezentul", directorul, care era și administrator și casier și contabil-șef, mi-a rămas dator cu 80 lei.

În acel ajun al lui 1907, bietul director, om necăjit și el, n-a mai dat toată ziua pe la redacție, așa că nici cele două prime rate nu mi le-a achitat. Umbla și el prin tîrg să găsească cei 60 lei cotidieni, de care avea nevoie ca să scoată, seara, ediția: tipograful nu dădea drumul foilor tipărite decît în schimbul plății anticipate.

— Ce mă fac? m-am întrebat pe la 6 seara, după o zi întreagă de așteptare.

Gazeta nu apărea de Anul Nou, așa că nici nu mai trăgeam nădejde să-mi pice a doua zi ceva.

Am plecat să bătătoresc Calea Victoriei, știind că, la acea oră, o bătea și directorul, în căutarea celor șaizeci de lei ai neînduratului tipograf, probabil, om pățit și el.

Era o seară liniștită de iarnă, cu ninsoare multă. Fulgi mari și leneși se lăsau, roind ca niște fluturi galbeni în jurul flăcăruilor de gaz aerian ale becurilor. Podul Mogoșoaiei era plin de forfoteală și de zvonul zurgălăilor.

Sănii luxoase cu armăsari negri, acoperiți cu plăși colorate, se opreau în fața cofetăriilor și a băcăniilor în care se răsfățau toate bunătățile. Cucoane parfumate și domni îmblăniți se dădeau jos din sănii și din cupeuri, intrau în prăvălii și ieșeau încărcați cu pachete, cozonaci, șunci și alte mezeluri, pe cari eu le contemplam în vitrină, din stradă, și-mi lăsa gura apă.

Cu ochi ageri de detectiv, iscodeam pe trecătorii dintre Capșa și Palat, dar nici urmă de director!... Mă gîndeam ca la o comoară din vise la acei doi lei pe care mi-i datora pe ziua aceea. Parcă mă văd... Îmbrăcat în mantaua de licean, din care scosesem vipuștile galbene, semnul liceului Mihai Viteazul, purtînd pe cap o căciuliță de oaie neagră, iar în picioare ghete cu tălpile găurite, băteam trotuarul, dus și întors, o dată, de două ori, de zece ori. Iată, mă întîlnesc cu Ilarie Chendi. Ilarie Chendi era criticul cel mai temut al vremii. Director (împreună cu George Coșbuc și Ion Gorun) al revistei „Viața literară și artistică", el este cel care m-a sprijinit la începuturile mele literare, primindu-mă cu dragoste de frate mai mare și publicîndu-mi primele poezii. Îi port o recunoștință veșnică.

— Ce faci pe-aici, Eftimică? mă întrebă el. (Ilarie Chendi, Octavian Goga și alți confrați mai vîrstnici, îmi spuneau „Eftimică").

— Îmi caut directorul... N-a dat azi pe la gazetă...

— Hai să-l căutăm împreună!

Și alături de Ilarie Chendi, mai bătură̆m de cîteva ori trotuarul podului Mogoșoaiei, plin de lume voioasă, fericită, care intra și ieșea din prăvăliile doldora de prăjituri caltaboși, icre negre și sticle de șampanie. Ningea mereu, caii săniilor își scuturau zurgălăii în ninsoarea care mirosea a viorele proaspete.

Într-un tîrziu, Ilarie Chendi mă părăsi, spunîndu-mi:

— Văd că directorul nu ți mai vine! Mă duc! La mulți ani, Eftimică!

Și mă lăsă singur și trist, pe trotuar.

Mi-am îndesat căciulița pe urechi, mi-am mai încheiat o dată mantaua, deși nu era descheiată, și am părăsit acel paradis și iad al ispitelor, care era Calea Victoriei.. Încotro? Ce mă fac? Nu mîncasem peste zi. Ce mănînc astă seară? Ce mănînc mîine?... Iată întrebările fără de răspuns ale acelui ajun de An Nou 1907.

Deodată, vîrînd mîna în buzunarul drept al mantalei, dau de ceva tare și rece, un ban greu, cu care nu prea eram obișnuit. Era o urlașă monetă de argint, de cinci lei, pe care Ilarie Chendi mi-o strecurase, pe nesimțite... Nu-mi venea să cred ochilor! Eu care aș fi fost fericit să primesc nu doi lei, dar măcar un leu de la directorul-fantomă al „Prezentului", iată-mă acum posesorul unei sume fantastice, nevisate. Cinci lei!

Și căutam cu ochii vreun băiat sărac, ca mine, să intrăm într-o mezelărie și să cumpărăm parizer și tobă, să mîncăm ca niște prinți!...

★

Astăzi în ajunul lui 1957, după cincizeci de ani, această întîmplare e mai vie ca oricînd, în sufletul meu. Ochii mi se umezesc la amintirea adolescenței mele sărmane și la evocarea bunului și scumpului Ilarie Chendi, al cărui gest n-am să-l uit niciodată!

JOCURI — GLUME — CURIOZITĂŢI

Ghiceşte moneda

Scamatorul arată spectatorilor o cutiuţă cu cîteva monede, pe care o răstoarnă apoi pe o masă:

— Acum am să ies din cameră — spune el. Cineva dintre voi să ia o monedă în mînă, s-o strîngă bine în pumn, să rostească rar, de douăzeci de ori cuvîntul fermecat „abracadabra" şi s-o pună pe masă, printre celelalte monede.

Intorcîndu-se în cameră, scamatorul „pipăie" monedele şi ghiceşte cu repeziciune care dintre ele a fost ridicată de pe masă.

Răspunsul

A ghici care dintre monede a fost ţinută în pumn nu constituie nici o greutate. In cele 20—25 secunde ea s-a încălzit şi prin aceasta se deosebeşte de celelalte monede, reci.

Scamatorii

Chibrituri zburătoare

— Iată o cutie cu chibrituri — spune scamatorul. O deschid. Vedeţi, e plină cu chibrituri. Acum o închid şi o deschid din nou. Unde sînt chibriturile? Cutia e goală. Un, doi, trei! Din nou cutia e plină. Poftim, vă aprind un chibrit...

Răspunsul

Scoateţi eticheta unei cutii de chibrituri şi lipiţi-o pe spatele alteia. Veţi obţine o cutie cu două feţe asemănătoare. Scoateţi toate chibriturile şi lipiţi un rînd de chibrituri pe partea din spate a cutiei interioare. Lăsaţi un chibrit nelipit.

Răsucind cutia (desigur în aşa fel încît spectatorii să nu observe acest lucru), scamatorul o arată ba plină de chibrituri, ba goală.

FEL DE FEL

Cel mai lung animal

Dintre fiinţele care populează pămîntul, cea mai mare lungime o are un vierme marin, numit „Lineus". Corpul lui plat, în formă de panglică, este împodobit cu dungi luminoase, care se întind

atît în lungime, cît şi de-a curmezişul. Lineus are de obicei o lungime de 10—15 metri, dar, s-a găsit un exemplar lung de 36 metri.

Viermele lineus are o trompă lungă — cu ajutorul căreia se apără şi atacă. Atunci cînd stă liniştit, îşi trage trompa în interiorul corpului.

Corpul viermelui este acoperit cu perişori minusculi, care se află în continuă mişcare.

Uneori pe ţărmul mării se întîlnesc familii întregi de lineus, care iau forma unor ghemotoace uriaşe. Aceşti viermi sînt foarte lacomi şi se hrănesc în special cu viermi mai mici.

Un crocodil în taxi

Vă închipuiţi mirarea unui şofer de taxi atunci cînd în locul unui pasager obişnuit, în maşina lui s-ar urca un... crocodil.

Iată că pe şoferii din Viena acest lucru nu-i mai uimeşte. Să vă explicăm de ce: profesorul Robert Brossler a adus din America un crocodil, căruia îi spune Jokle. Cînd profesorul şi crocodilul „s-au cunoscut", Jokle cîntărea doar 56 grame şi avea numai 12 cm lungime. Azi Jokle cîntăreşte 45 kg şi e lung de 1 metru 80 cm.

Dar de ce, începînd să vă povestim despre Jokle, v-am vorbit de şoferii de taxi? Deoarece profesorul Brossler îl plimbă zilnic cu un taxi la Dunăre, unde „civilizata" reptilă face baie.

Crocodilul după spusele profesorului, nu este cîtuşi de puţin primejdios şi numai curiozitatea lui excesivă îl deosebeşte întru cîtva de celelalte animale domestice. Plimbîndu-se în taxi, el îşi scoate mereu capul prin geamul maşinii spre uimirea trecătorilor şi bucuria copiilor.

2,5 milioane de fotografii pe secundă

Institutul de Fizică din Moscova a construit un aparat fotografic cu ajutorul căruia pot fi obţinute 2,5 milioane imagini pe secundă.

Viteza aceasta excepţională a fost realizată cu ajutorul unui mecanism special adaptat la obiectivul aparatului de fotografiat, al jocului unor lentile speciale şi al unei oglinzi care se roteşte cu mare viteză.

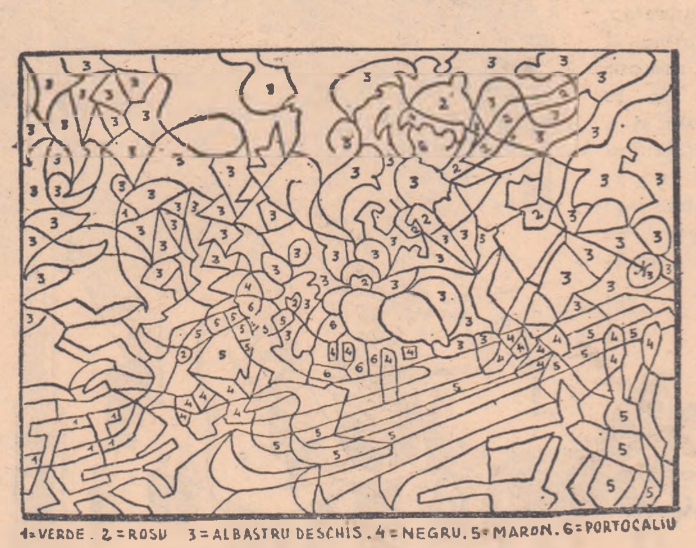
Cu acest aparat se pot lua fotografii de la mică distanţă, dar şi de la 10 km. Un dispozitiv special de comandă uşurează mînuirea acestui aparat de fotografiat original.

ARITMOGRIF

Personajele pe care le vedeţi sînt luate din cîteva basme. Inscriind numele personajelor în aritmogrif, veţi obţine, pe vertical, numele scriitorului.

Joc colorat

1 = VERDE. 2 = ROŞU 3 = ALBASTRU DESCHIS. 4 = NEGRU. 5 = MARON. 6 = PORTOCALIU

Coloraţi spaţiile după cum vi se indică mai sus. Ce-aţi obţinut?

Glume

— Iarăşi te dai pe balustradă?

— Nu, am vrut să mă odihnesc. Dar nu m-am putut ţine şi... am alunecat.

*

Invăţătorul: Spune-mi te rog, din ce familie face parte cangurul?

Elevul: Iertaţi-mă, eu locuiesc de puţin timp în oraşul acesta şi nu cunosc aproape pe nimeni.

*

Tatăl: Interesant, oare ce s-a întîmplat cu ceasul meu de nu mai merge? Trebuie să-l dau la curăţat.

Fiul: Pentru ce? Doar abia ieri l-am curăţat.

„Vorbele trebuie spuse şi ele cu folos"

(Poveste chinezească)

Tzi Ţin îl întrebă pe profesorul său, Motzi:

— Profesore, e bine oare sau e rău că omul are darul vorbirii?

— Dacă el vorbeşte prea mult — îi răspunse Motzi, — atunci e fără folos. O broască, de pildă, orăcăie toată ziua. Se străduieşte atît de mult, pînă ce i se usucă şi gîtlejul şi totuşi nimeni nu o bagă în seamă. Iar cocoşul e destul să strige de trei ori „cucurigu" şi toată lumea află că se apropie zorii zilei. De aceea, dacă e să vorbeşti, apoi s-o faci cu folos!

Cîţi jucători sînt?

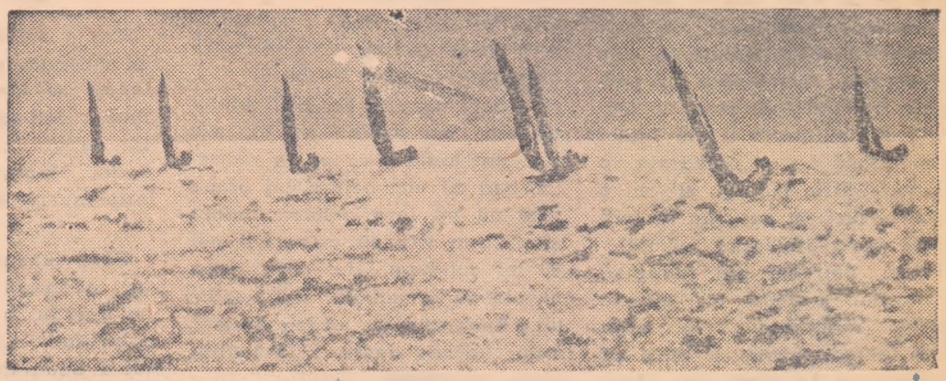

Priviţi cu atenţie desenul de mai sus. Cîţi jucători sînt pe teren?

Aritmetică ascunsă

Şi prima, şi a doua socoteală au acelaş rezultat. Căutaţi voi cifrele care lipsesc.

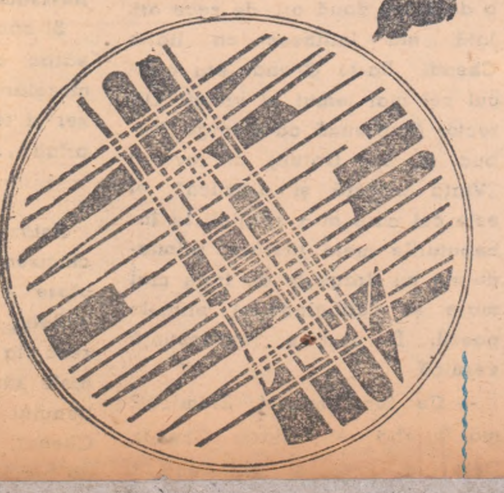

Ce reprezintă această fotografie?

Nu este un peisaj maritim cu bărci cu pînze, după cum pare, ci un trunchi doborît al unui copac rar. El a fost descoperit de curînd, de membrii unei expediţii care a pătruns adînc, în junglele Noii Guinee. Locuitorii băştinaşi îi spun „copacul săgeţilor ascuţite", deoarece direct din trunchi cresc nişte ghimpi lungi, tari şi foarte ascuţiţi. Aceşti ghimpi, care în poza noastră seamănă cu nişte pînze de corăbii, ating în lungime 20 cm. Ei sînt folosiţi de băştinaşi ca vîrfuri pentru săgeţi. (Intoarceţi fotografia şi priviţi-o pe înalt)

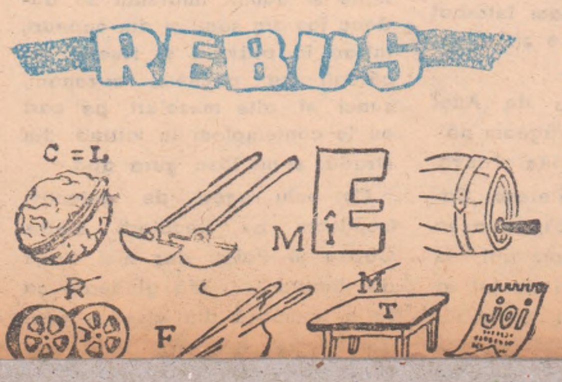
URARE

Desenul alăturat reprezintă o urare. Găsiţi-o!

REBUS

Fiii Scafandrului

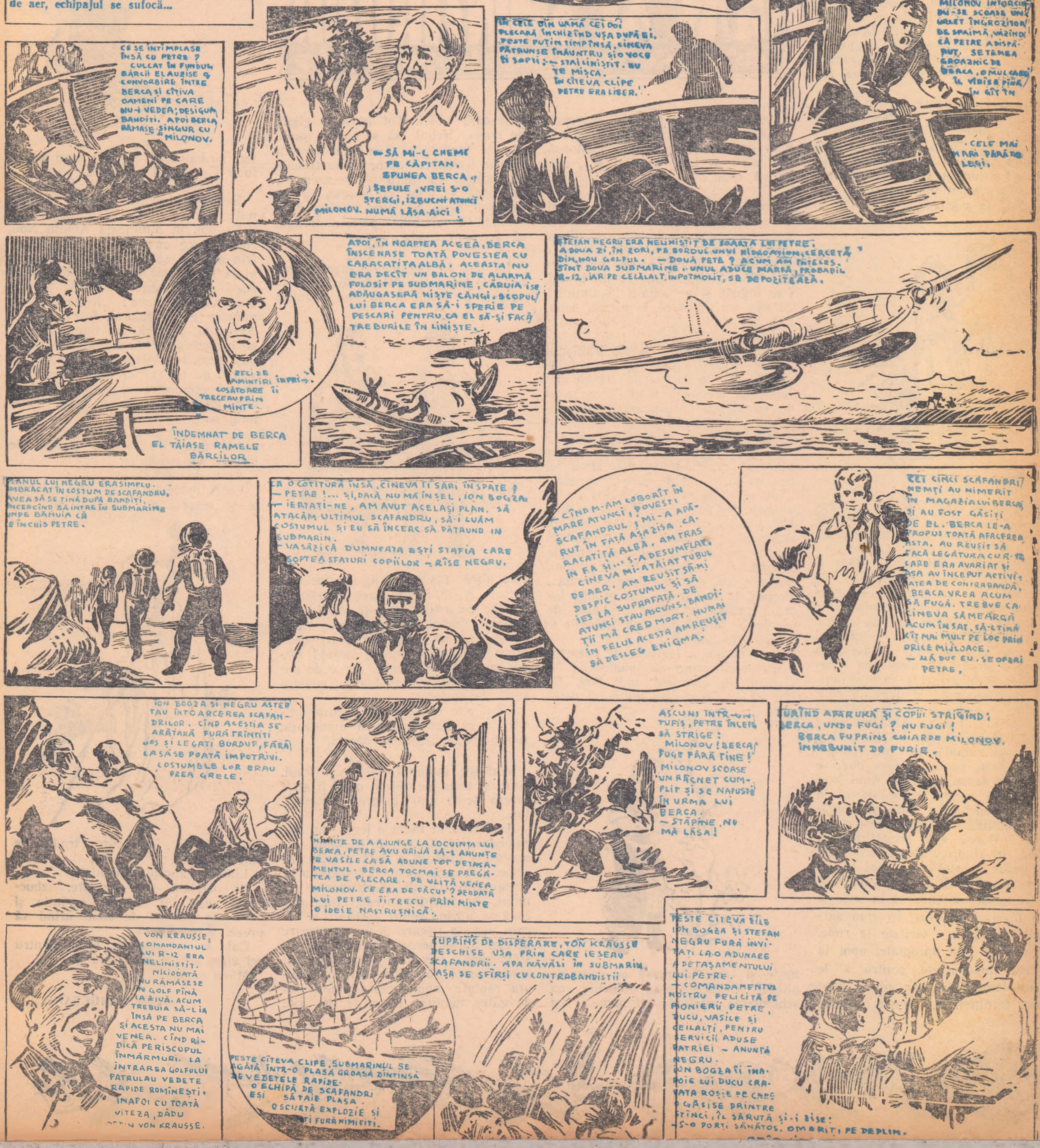
POVESTIRE IN IMAGINI — TEXT: A. WEISS — DESENE: IULIAN-MĂLIN

Pentru servicii aduse patriei

Rezumatul capitolului precedent

Ştefan Negru, anunţat de copii, pleacă în căutarea lui Petre. Dar Petre dispăruse din magazia lui Berca. Negru descoperă intr-o încăpere secretă a magaziei nişte costume de scafandru cu inscripţia J K-8, precum şi un caiet de unde Ştefan Negru află tragedia ce se petrecuse pe bordul lui J K-8 cu cîţiva ani înainte. Insărcinat de comandamentul german să acopere retragerea flotei, JK-8 este urmărit de vedetele rapide romîneşti şi sovietice şi se împotmoleşte în golful pe care noi îl cunoaştem sub denumirea de „Golful caracatiţei". Lipsit de aer, echipajul se sufocă...

CEAS AL AMINTIRILOR

Undeva, sub ferestre, freamătă orașul.

Altfel ca de obicei.

E ajun de sărbătoare...

Și ți-e drag să asculți pasul grăbit, glasurile vesele ale oamenilor, să-ți scalzi ochii în marea de lumini licăritoare. Aici, în încăperea aceasta de cămin studențesc, e un ceas de răgaz, de liniște prietenoasă. Ceas al amintirilor...

Sînt cinci tineri în cameră. Deosebiți la înfățișare și la port. Dar simți, ești sigur, că oamenii aceștia sînt legați între ei prin legături minunate, mai presus de grai și chip. E firesc. Îi leagă un vis, o dorință fierbinte și unică: să învețe. Să stăpînească vie comoara științei și culturii, pe care s-o dăruiască apoi fiecare patriei lui, omenirii. Drumurile celor cinci tineri veniți de la mii de kilometri s-au întîlnit și vor rămîne o vreme alături, aici, în inima Bucureștiului...

Ajun de sărbătoare, de An Nou.

Salba de lumini a orașului licărește în geamuri. Poate asta l-a făcut pe Ian Sîn-și, fiu al depărtatei Chine și unul din cei cinci prieteni, să-și amintească. Iar amintirea, reîmprospătîndu-i surîsul, l-a îndemnat la vorbă...

Prin satele țării mele — începe Ian Sîn-și — poți vedea de Anul Nou cîte un șirag de lumini lung, lung. Un șirag... viu. Cum asta? E vestitul și tradiționalul „dans al dragonului". Fiece sătean iese în fața casei sale cu un lampion în mînă și cu un băț în vîrful căruia fîlfîie un dragon de hîrtie sau de pînză. Se prind unul în spatele celuilalt și încep un fel de dans. Priveliștea aceasta a șirului de lampioane (uneori lung de kilometri!) care se agită, e impresionantă și neuitată pentru cine o vede. Dar cîte obiceiuri frumoase nu sînt la noi de Anul Nou! Carnavalul cu măștile lui fantastice, copiii care umblă pe picioroange, bărbații care, pentru a face haz, se îmbracă în femei... La noi Anul Nou nu e odată cu cel european, ci la diferență cam de o lună și jumătate. Tradițiile sînt însă nespus de bogate. Parcă văd pregătirile de acasă: în ajun, curățenie lună. Toți din familie se străduiau apoi să alcătuiască urări cît mai originale și mai frumoase, pe care să le scrie și să le lipească pe ușă. În ziua sărbătorii începeau vizitele la rude. Mai întîi la cele apropiate, apoi la cele mai îndepărtate, pentru a le ura ani fericiți. Ei, dar mîncărurile! Și ele tradiționale, firește. Alune, dulcețuri, vîn ten (un soi de fructe uriașe cu miez dulce) și îndeosebi nien go, o prăjitură tare gustoasă, din făină de orez. O prăjitură, cum să vă spun...

Cu oarecare emoție, Ian Sîn-și, neavînd alte mijloace de convingere, se apucă să deseneze prăjitura nien go. Fără succes însă, fiindcă o prăjitură... desenată nu prea are haz. Dar emoția lui, cuvintele lui, i-au îmbiat și pe ceilalți la amintiri. Și așa am putut să le ascult, depănate pe rînd.

Nici la noi — spune iranianul Amir — Anul Nou nu e la 1 ianuarie, ci... la 21 martie. Se chiamă Now-ruz, ziua cea nouă, și e legat de reînvierea naturii odată cu primăvara. Știți ce fac copiii noștri în ultima miercuri a anului vechi? Aprind în curte un foc mare și sar peste el, repetînd cuvintele unui fel de descîntec vechi adresat focului: „Tot ce ai tu roșu și sănătos să fie al meu, iar ce am eu rău să iei tu". Un obicei tare interesant e acel al ospățului de Anul Nou. Ospățul acesta nu se pregătește cu alimente proprii, ci ...adunate de la vecini. De colo un ou, de dincolo făină... Vecinii, la rîndul lor, fac același lucru. Tradiția e legată probabil de vremurile străvechi, cînd triburile se ospătau în comun.

Este la noi o legendă de asemeni foarte veche cum că pămîntul e sprijinit în coarnele unui bou. Se zice că la fiecare an animalul ostenește și trece pămîntul pe coarnele altuia. Clipa aceea coincide cu schimbarea anului, cînd oamenii își adresează urări. Tot în acea clipă, pe masă trebuie să se afle șapte obiecte (pentru că 7 e considerat un număr fericit) al căror nume trebuie să înceapă cu litera s. De asemeni, pe masă se pune un borcan cu un peștișor roșu. Se zice că în clipa schimbării anului, peștele trebuie să dea din coadă...

La noi, în regiunea Cracovia, intervine polonezul Mloch Andrzej — se pun pe masă în noaptea Anului Nou niște căsuțe în miniatură, din carton. Niște căsuțe tare măiestrite, lucrate de artiști iscusiți. Apoi tatăl împarte simbolic pîine tuturor membrilor familiei și-și fac urări reciproce. La urmă, ține-te ospăț! Ospăț cu de toate, firește, dar e de mirare să lipsească gustoasa noastră supă de ciuperci.

Unul cîte unul, copiii adorm fericiți ca să găsească apoi dimineața, sub pernă, așteptatele daruri.

Vorbește indianul Hirday Paul. Grav și tăcut de obicei, ochii îi strălucesc acum sub puterea amintirilor...

Anul Nou în India e legat nu de calendar, ci de mișcările lunii. De aceea nu cade la o dată precisă. În orice caz, prin octombrie-decembrie. Îi spunem Divali, sărbătoarea luminii. În noaptea aceea, în orice casă se aprind multe feștile. La fiecare ușă, la fiecare geam, la fiecare perete. Sărbătoarea se împletește cu străvechea legendă Ramaiana și simbolizează biruința binelui asupra răului, supunerea întunericului de către lumină. Timp de 10 zile înainte de sărbătoare, artiștii populari interpretează pe scenă fragmente din legendă. Într-a zecea zi, lumina, virtutea triumfă, odată cu anul cel nou. Atunci se dă foc în piață unei statui gigantice de carton și bambus. Și știți cum se dă foc? Cu săgeți aprinse...

E rîndul lui Kim Un-Be, coreeanul:

La noi, în dimineața Anului Nou, copiii merg cu toții la cel mai bătrîn om din sat, urîndu-i sănătate și viață lungă, iar acesta le dă daruri. Apoi ne adunăm la masă. Și trebuie să știți ceva: fiecare fel de mîncare e viu colorat, într-o culoare deosebită, așa că, pe lîngă stomac, se bucură și ochii. Să nu mă întrebați cum se obține asta, fiindcă e... secret de bucătărie. Apoi dansăm în ritmul orchestrei alcătuite din diferite tobe și un fluier lung numit tung se...

Sub ferestre licărește șiragul de lumini ale capitalei.

Ajun de sărbătoare.

Cinci oameni, legați prin năzuințe și visuri, au depănat amintiri din țările lor, ale căror tradiții le sînt scumpe.

Liniștea apropie inimile.

Și deodată, sub ferestre, izbucnește vesel un clopoțel argintiu și catifelate glasuri de copii prind să ureze. Plugușorul!

Cald și neîndoielnic semn pentru cei cinci că se află între prieteni.

Mîine e Anul Nou...

Vasile MANUCEANU

La închiderea ediției, trimișii noștri speciali: POPA MIHAI, cl. a VII-a A. Șc. nr. 69 băieți, AXINTE CORNELIA, cl. a VII-a Șc. nr. 11 mixtă și IZVORANU VICTOR, cl. a VI-a Șc. nr. 96 mixtă din București ne transmit reportajul:

De vorbă cu vacanța

Da, dragi cititori și colegi: „De vorbă cu vacanța de iarnă", acesta-i subiectul reportajului nostru. Dificil subiect! Dacă tovarășa vacanță ar fi o persoană căreia să-i putem lua un interviu, treacă-meargă. Dar așa? Semne despre ea sînt pretutindeni. Dar cum să-i vorbești? Cum? Hm, n-are a face, niște reporteri isteți trebuie să se descurce cumva. De aceea pornim într-un loc unde trebuie neapărat s-o aflăm. Pornim...

La Palatul pionierilor

E aproape 9 dimineața. Pe poartă intră cu grabă grupuri de pionieri, îndreptîndu-se spre cercuri. Ne adresăm unora:

— Ei tovarăși, n-ați văzut vacanța?

Se uită la noi uluiți, ca și cum am fi picat din cer și, izbucnind în rîs, se depărtează. Ca să nu ne mai facem de rîs, luăm hotărîrea să procedăm cu prudență de acum înainte.

...Cioc, cioc, cioc. „Poftiți, intrați!" Și iată-ne în biroul tovarășului director administrativ al Palatului.

— Noi...

— Aaa, de la „Scînteia pionierului"! Știu ce vă aduce. Notați, vă rog. Am un sac de vești. Iată: timp de 9 zile, cu începere de la 2 ianuarie, în Palat se va desfășura carnavalul, la care vor participa în total 13.000 de pionieri. Un colectiv de regizori a pregătit totul pentru asta. Trebuie să vă spun că ne-au ajutat

După cîte se pare, aci e împărăția dulciurilor...

mult tovarășii de la Teatrul Național și de la Teatrul de Operă și Balet. Anul acesta, invitațiile la carnaval sînt trimise chiar de ...Moș Gerilă, care are la noi un palat feeric, ca-n basme. Firește că nimeni n-o să recunoască în palatul istețului moș sala noastră de gimnastică. La carnaval se va organiza parada costumelor, va fi un concurs pentru cel mai frumos costum, un concurs de minciuni, un concurs de ghicitori... Desigur, toate cu premii. O să-și dea concursul și artiști de la Circul de Stat. In încheiere se vor împărți darurile. Cam 5000 de pachete. E un secret, însă unor gazetari îl pot destăinui: în fiecare din cele 9 zile va rula la noi cîte un film pentru copii. Iar în completarea filmului, prietenii voștri din cercul de cinematografie vor prezenta un jurnal făcut chiar de ei.

— Intr-adevăr, va fi o vacanță minunată!

...Și ne pomenim că am plecat fără să fi aflat unde e vacanța. Halal reporteri! Dar ia să cutreierăm puțin Palatul. Poate, cine știe... Palatul însă seamănă cu un stup de albine grăbite. Nimeni n-are timp să stea de vorbă. Doar la artă dramatică prindem o clipă de liniște. E pauză. Intrăm în vorbă cu tovarășul regizor Marius Oniceanu.

— Oaspeți de la gazetă? Imi pare bine, luați loc. Noi tocmai repetam feeria ce se va prezenta la teatrul nostru în zilele vacanței: „In noaptea Anului Nou" de Ioana Zamfir. Trebuie să vă spun ceva interesant: Moș Gerilă va aduce cu el niște „păpuși vii", care nu sînt decît... pioniere din cercul de coregrafie. Dansurile pe care le vor executa ele în calitate de „păpuși vii" sînt destul de complicate. Apoi, vor mai interpreta „Baletul fulgilor de zăpadă" și altele.

— Vacanța...

— Da, aveți dreptate, e timpul să vă urez și eu vacanță plăcută, fiindcă reîncepem repetiția.

Necazuri de reporter

Grea meserie. Unde să găsim noi vacanța asta? Intrăm la întîmplare într-unul din multele „Bazare ale copiilor". Copii, o mulțime. Și mai mari și mai mici. Au ce admira și ce cumpăra de aici. Standurile sînt pline cu de toate: jucării, bomboane ...Ce de bomboane! Da' i-a stai, nu cumva... să știi că da: vacanță, dulciuri... Precis: cei de la fabrica de dulciuri trebuie să știe ceva despre vacanță. Ne suim deci în tramvai și ne transportăm la fabrica de produse zaharoase „Corso". Ne întîmpină utemistul Stan Virgil:

— Poftiți, tovarăși, să vă arăt fabrica.

— Să vedeți, noi...

— Vai, dar nu ne deranjați, se poate? Poftiți pe aici...

Și intrăm. Nu ne închipuiam ca o fabrică de dulciuri să aibă instalații așa de mari și complicate. Să vedeți numai prepararea halvalei cîte operații necesită. Sămînța de floarea soarelui e scoasă din siloz cu ajutorul unui elevator, e decorticată, triată, prăjită și apoi măcinată de niște valțuri grele, pînă ce devine o pastă. Și credeți că halvaua e gata? Da de unde! In altă secție se prepară în agitatoare mecanice o halviță (delicioasă halhăr. Halvița asta se amestecă cu pasta de la început și abia atunci produsul e „bun de consumat". Geleurile sînt la fel de interesante. Se prepară cu ajutorul unei plante numită agar-agar, adusă tocmai de prin India.

E o adevărată minunăție să vezi cum se etajează în tăvi foile gelatinoase, de diferite culori...

Pe drum aflăm că fabrica și-a îndeplinit planul anual încă de la 10 decembrie și că pînă la 19 decembrie au fost produse peste plan 143.752 kg dulciuri. Ni se mai spune că pentru pomul de iarnă au fost trimise pe piață 120.000 de pungulițe speciale cu rahat și geleuri.

Ii mulțumim tovarășului Stan pentru bunăvoință. De vacanță nu mai suflăm o vorbă, fiindcă nu credem să fie pe aici. La poartă ne privim reciproc și rămînem înmărmuriți. Halvița, halvița de care „ne-am apropiat prea mult" ne-a lăsat niște mustăți albe, de toată frumusețea.

Ce să-i faci, necazuri de reporter!

„Alo, informațiile!"

Ce ne facem? Ziua trece și interviul nostru cu vacanța e „alb", cum se spune în limbaj gazetăresc. Unul dintre noi emite o idee:

— Să întrebăm la minister!

— Ușor de spus, dar la care minister?

— Uite, asta nu mai știu...

— Nu-i nimic, 03 o să ne lămurească.

Și fugim la telefon:

— Alo, informațiile? Vă rugăm dați-ne numărul ministerului care se ocupă de vacanță.

— Hm, nu cunosc o astfel de instituție. Dar ia stați, vă dau Ministerul Invățămîntului, poate acolo aflați ce vă trebuie.

Din nou sîcîim telefonul.

— Alo, Ministerul Invățămîntului? Noi sîntem de la gazetă. Ne interesează... știți... vacanța...

— Vă dau cu plăcere toate lămuririle. In anul acesta vor fi amenajate șase tabere de iarnă pentru pionieri și elevi: la Sinaia, Bușteni, Predeal, Tușnad, Sovata și Homorod. Școlile și unitățile de pionieri din țară vor organiza excursii pentru cunoașterea ținutului natal, concursuri sportive de iarnă, vizite în uzine, S.M.T.-uri, vizionări de filme și spectacole pentru copii, întîlniri cu scriitori.

— Vă mulțumim frumos.

...Of, și tot n-am aflat unde e vacanța!

1.358.000!

Facem o ultimă încercare: la fabrica de tricotaje. Incercarea ne-a insiprat-o un uriaș Moș Gerilă care zîmbea... în fața unui magazin textil.

Iată-ne deci la fabrica de tricotaje „Bela Breiner".

De la bun început avem o surpriză plă-

fecții întîlnim cea mai tînără brigadă pe care am văzut-o vreodată. E alcătuită din eleve ale Școlii textile, care fac practică aici. Conducătoarea ei, utemista Elena Cristea, n-are decît 15 ani. Dar lucrează cu o îndemînare demnă de un maistru. E și o brigadă (cea condusă de tovarășa Katz Iosefina) care lucrează numai articole pentru copii: flanele, treninguri, căciulițe, scampolo, maiouri.

...Dincoace a jucăriilor...

La urmă, tovarășul director Deutsch Tiberiu ne primește în biroul său. Ne povestește cîte ceva din realizările colectivului. Planul anual al întreprinderii a fost îndeplinit încă de la 30 noiembrie. Numai în acea lună muncitorii de la „Bela Breiner" au dat peste plan 17.480 tricotaje.

In anul viitor vor fi date în producție două articole noi pentru copii: flanele „atlet" și flanele plușate.

„Cîte confecții pentru copii a dat fabrica noastră în acest an? Păi să facem socoteala. Așa... da... 1.358.000 bucăți pînă la 1 decembrie".

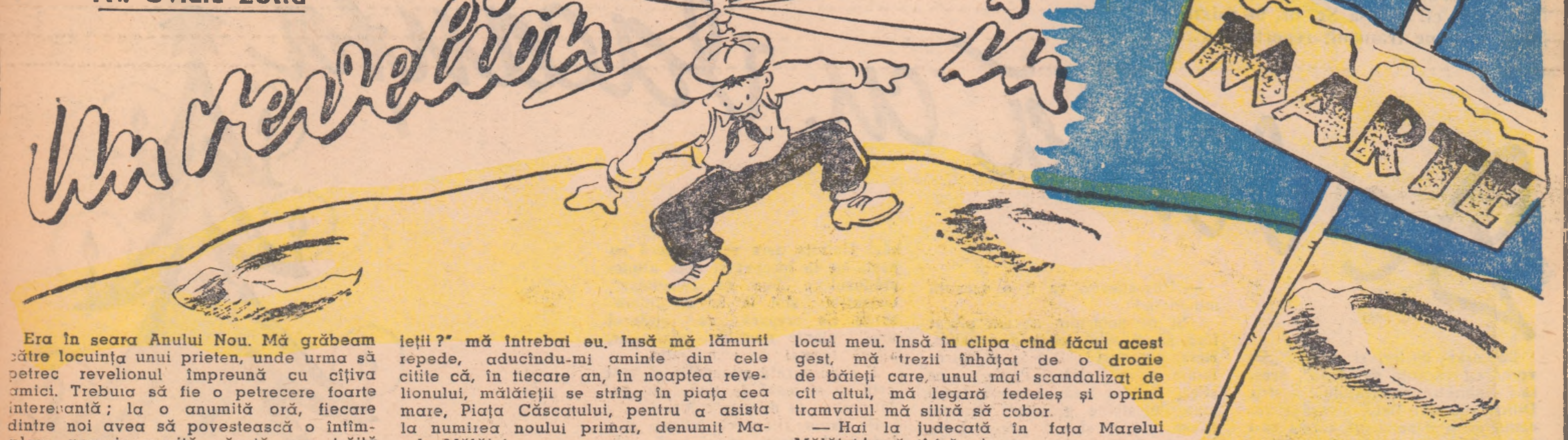
1.358.000! Intr-adevăr e o cifr impresionantă. Nu ne pare ră că am venit aici.

Dar vacanța? Ei, vedeți, c toată căința, trebuie să mărtur sim că n-am reușit să-i luăm in terviu. Dar, recitind acum notițe noastre, parcă, parcă ne vine s credem că tot am spus ceva des pre ea. Voi ce ziceți?

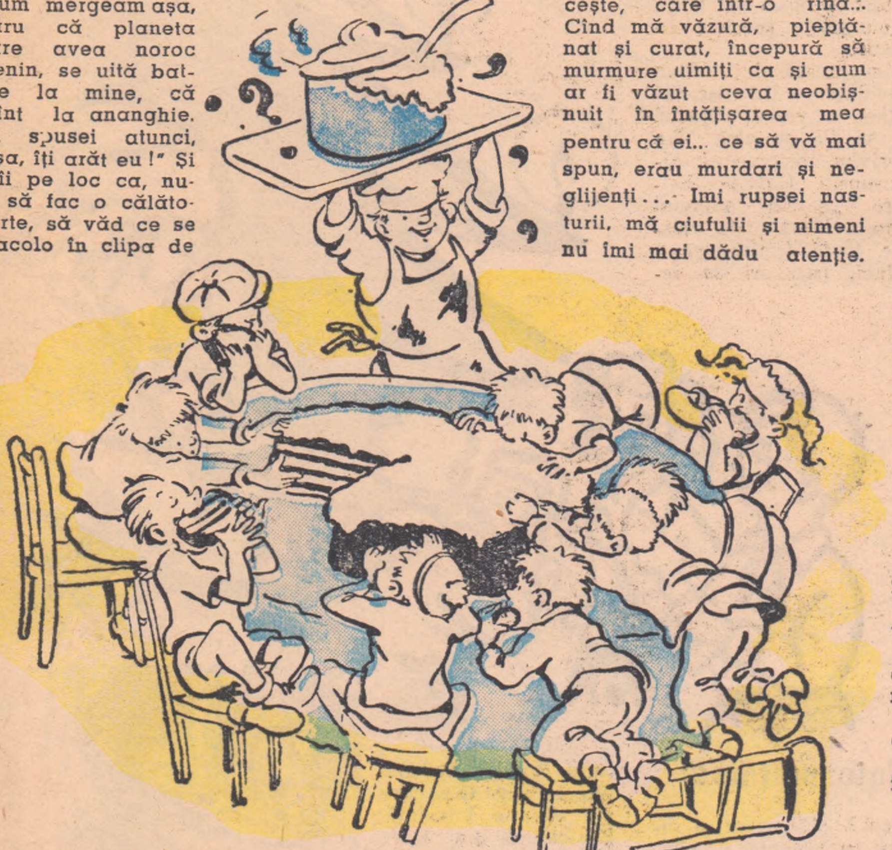

Al. Ovidiu Zotta

Un revelion în Marte

Era în seara Anului Nou. Mă grăbeam către locuința unui prieten, unde urma să petrec revelionul împreună cu cîțiva amici. Trebuia să fie o petrecere foarte interesantă; la o anumită oră, fiecare dintre noi avea să povestească o întîmplare nemaipomenită văzută sau trăită de el. Pînă una alta, trebuie să vă mărturisesc că eram cam îngrijorat: încă nu găsisem ceva demn de povestit. Și mă temeam să nu mă fac de rușine. Cum mergeam așa, mi se păru că planeta Marte, care avea noroc de cer senin, se uită batjocoritoare la mine, că adică sînt la ananghie. „Ah, îmi spusei atunci, dacă-i așa, îți arăt eu!” Și mă hotărîi pe loc ca, numaidecît, să fac o călătorie în Marte, să văd ce se întîmplă acolo în clipa de

față și să povestesc faptele aflate amicilor care mă așteptau. Zis și făcut. Imi pr ei în funcțiune helicopterul atomic și vîjjjj.... zburai către ea.

După cîtăva vreme de zbor, simții o zguduitură cam neplăcută. Ajunsesem.

Cuprinzîndu-mă foamea, după un asemenea zbor straşnic, îmi îndreptai pașii către prima casă, unde am avut parte de...

O cină originală

Am bătut la ușă.

— Intră, răsună un glas de băiat mînios. Nu ți-i rușine să bați la ușă? N-ai învățat că într-o casă se intră buzna?

— Iartă-mă... șoptii eu sfios.

— Ah, cîtă neobrăzare! Cum îndrăznești să-mi ceri iertare? Ești cam prost crescut, dacă nu știi că un om cu adevărat politicos trebuie să se ferească de a-și cere scuze!

— Du-te naibii, îi strigai eu.

— Așa, da! zîmbi cuceritor băiatul. Ia loc la masă....

La această masă nici un băiat nu întrebuința furculița, lingura ori cuțitul. Toți mîncau cu mîna și se mînjeau cumplit. Ca să-mi atrag bunăvoința lor, mă aplecai asupra tortului și începui să mănînc de-a dreptul cu gura, umplîndu-mă pînă în albul ochilor cu ciocolată.

— Cîtă bună creștere! se miră cineva cu glas tare, arătînd cu sinceră admirație către mine.

Intre timp se mai aduseră cîteva feluri, care mă surprinseră grozav: friptură de litere, pilat de virgule, ciulama de ghilimele și iahnie de puncte-puncte.

Cum nu eram învățat cu asemenea bucate, mă temui să nu-mi stric stomacul și vrui să plec, cerîndu-mi scuze. Dar aducîndu-mi aminte pe ce planetă mă aflu, vorbii cam așa:

— Afurisiților, eu mă duc, nu vreau să-mi pierd vremea de pomană cu voi!

— Cară-te! îmi răspunseră ei cu căldură, îmbrățișîndu-mă afectuoși. Du-te învîrtindu-te!

Ieșii respirînd cu plăcere aerul curat de afară și mă îndreptai către...

...Orașul Mălăieților

Dar ulițele, pavate în loc de caldarîm cu saltele, erau pustii. „Unde-or fi mălăieții?” mă întrebai eu. Insă mă lămurii repede, aducîndu-mi aminte din cele citite că, în fiecare an, în noaptea revelionului, mălăieții se strîng în piața cea mare, Piața Căscatului, pentru a asista la numirea noului primar, denumit Marele Mălăieț.

Fără să mai stau pe gînduri, mă îndreptai către Piața Căscatului. Mălăieții erau în păr; care lungit pe burtă, care pe spate, care stînd turcește, care într-o rînă... Cînd mă văzură, pieptănat și curat, începură să murmure uimiți ca și cum ar fi văzut ceva neobișnuit în înfățișarea mea pentru că ei... ce să vă mai spun, erau murdari și neglijenți... Imi rupsei nasturii, mă ciufulii și nimeni nu îmi mai dădu atenție.

— Propun să fie numit mare Mălăieț Ionică Lasămăsătelas! strigă cineva. Nu și-a făcut temele timp de un trimestru întreg.

— Nu e bun! replică o voce furioasă. Nu e bun, pentru că s-a spălat pe dinți acum două luni.

— Cum a îndrăznit? Jos cu el! se înfurie lenevoasa adunare.

Situația era grea; nu se găsise nimeni demn să fie numit Mare Mălăieț. Deodată însă un sforăit sonor tulbură liniștea care se lăsase între timp. Un mălăieț oarecare adormise. Era Georgică Vaimiesomn. Entuziastă, o voce răsună cu putere:

— Dacă prietenul Georgică Vaimiesomn a fost în stare să adoarmă în toiul acestei însemnate adunări tradiționale, apoi el e cel mai nimerit să fie numit Mare Mălăieț.

Și astfel Georgică Vaimiesomn fu întrerupt din frumoasele sale vise, pentru a i se aduce la cunoștință vestea cea mare.

După ce ascultă picotind plăcuta știre, căscă și spuse:

— Vai, mi-e somn!...

Și adormi îndată.

La închisoare

După ce-mi verificai notițele luate în timpul frumoaselor dezbateri, mă grăbii să părăsesc piața, pentru a vizita și alte locuri. Mă urcai într-un tramvai, așezîndu-mă pe un scaun liber. După puțin timp în fața mea apăru un bătrîn istovit. Bineînțeles că mă grăbii să-i ofer moșului locul meu. Insă în clipa cînd făcui acest gest, mă trezii înhățat de o droaie de băieți care, unul mai scandalizat decît altul, mă legară fedeleș și oprind tramvaiul mă siliră să cobor.

— Hai la judecată în fața Marelui Mălăieț! mă tîrîră ei.

— Mergi cu noi la Palatul de Saltele, la judecată!

Palatul de Saltele era reședința Marelui Mălăieț.

— Ce vină ai? mă întrebă acesta.

— Am îndrăznit să ofer locul meu din tramvai unui bătrîn...

— Grav, foarte grav! decretă Marele Mălăieț și adormi. Așa că, în așteptarea trezirii Trîndăviei Sale, fui dus la închisoare în aprobarea opiniei mălăiețe.

Evadarea

Rămînînd singur în beci, vrui să-mi scriu testamentul.. Dar cum nu aveam ce să las urmașilor, mă hotărîi să le las însăși ...persoana mea adică să reajung viu și nevătămat pe pămînt. In mintea mea încolți un plan diabolic. Repede mă pieptănai cu ajutorul celor zece degete în care natura mi-a dăruit un pieptene ideal. Îmi legai șireturile și-mi lustruii lună bocancii cu prețul cîtorva foi de bloc-notes. Dibaci, îmi încheiai haina cu ace de gămălie și în sfîrșit întrebuințai apa de băut la spălatul feței.

Scîrț... ușa grea se deschise și în prag apăru căscînd temnicerul.

— Hai, mă...

Atunci eu, cu o politețe nemaipomenită îi răspunsei:

— Vă foarte mulțumesc că nu m-ați uitat! Dar mai întîi bună ziua!

— Cee?! se cutremură temnicerul ascultîndu-mi cuviinciosul răspuns. Îmi mulțumești? Imi dai bună ziua?

Era aproape speriat. Urmă, îngălbenindu-se:

— Dar... ce văd!... Haina ți-i încheiată... șireturile ți-s legate... Vai!

Temnicerul se retrase c-un pas:

— Și ești spălat!... Și ești pieptănat!... Aoleu, săriți...

De-a dreptul îngrozit, temnicerul dispăru din celula mea, să-i spună Marelui Mălăieț în ce stare mă găsise. Cînd află despre „bună ziua”, despre șireturi, despre spălat, despre freză, Marele Mălăieț avu un atac de insomnie. Rămase treaz timp de 12 minute! Plin de furie, îmi aplică pedeapsa capitală; porunci să fiu aruncat de pe Marte — ceea ce nu prea mă întristă...

In mijlocul prietenilor

După puțin timp, călătoream înapoi prin văzduh către pămînt. In curînd, am căzut drept în hornul unei case. Plin de funingine, m-am arătat stăpînilor casei ieșind din sobă. Și, stupefacție: îmi dădui seama că nimerisem chiar în mijlocul prietenilor cu care ar fi trebuit să petrec noaptea Anului Nou!

— Vai de mine, ce-i cu tine? mă înconjurară ei uluiți. Ciudată apariție... Totuși, bine-ai venit!

Auzind ultimele trei cuvinte, simții un val de mulțumire.

— Cum mi-ați spus? „Bine-ai venit?” Dragilor, bine v-am găsit... bine v-am găsit... bine v am găsit!...

Nu mă mai săturam să pronunț această frumoasă expresie.

— Dar, te rugăm, ia loc și gustă ceva! mă poftiră amicii.

— Mă rugați să iau loc?! exclamai uluit, cu lacrimi de recunoștință în ochi.

Mă așezai. Intrebai timid:

— Pot să întrebuințez furculița?

— Desigur, altfel nici nu se poate, zîmbiră băieții.

— Pot să-mi și suflu nasul? Pot să mă spăl înainte de masă?

— Firește, dar nu înțelegem...

Eram copleșit de fericire. Ducînd cu evlavie furculița în dreptul inimii, izbucnii:

— Fraților, înțelegeți-mă, e o adevărată fericire că vă pot saluta și că voi îmi răspundeți! Și apoi habar n-aveți ce minunat e faptul că mă pot spăla, că pot întrebuința furculița, că pot purta freză cu cărare!

Trăiască batista! Ura pentru furculiță! Vivat pieptenele!

Grozav eram de emoționat. Pentru ca să nu-mi las multă vreme prietenii în panică, le povestii amănunțit pățania mea.

Mă ascultară înmărmuriți și, la urmă, conchiseră:

— Asemenea lucruri într-adevăr numai în planeta Marte se pot întîmpla! Iar dacă ici-colo se mai găsește și pe pămînt un asemenea băiat, înseamnă, fără doar și poate, că-i picat din... Marte!

